

**Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej,
spójne z Programem nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic**

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej ● podaje całkowitą powierzchnię Polski ● wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie ● wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski ● wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen</i>, <i>holocen</i> ● wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacialna)</i> ● wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski ● wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie ● wymienia główne rodzaje skał ● wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne</i>, <i>niż baryczny</i>, <i>wyż baryczny</i> ● wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego ● podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski ● wymienia elementy klimatu ● wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobowa temperatura powietrza</i> ● wymienia czynniki, które warunkują różnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej ● opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy ● odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy ● wskazuje na mapie przebieg granic Polski ● omawia proces powstawania gór ● wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce ● wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce ● omawia zlodowacenia na obszarze Polski ● opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe ● porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy ● dokonuje podziału surowców mineralnych ● podaje cechy klimatu Polski ● podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej ● opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej ● rozpoznaje typy ujść rzecznych ● opisuje zjawisko powodzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski ● opisuje dzieje Ziemi ● wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny ● charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszary Polski na tle struktur geologicznych Europy ● opisuje cechy różnych typów genetycznych gór ● przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata ● charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski ● omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski ● opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej ● omawia warunki klimatyczne w Europie ● charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce ● omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce ● odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski ● charakteryzuje jednostki geologiczne Polski ● wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze ● przedstawia proces powstawania lodowców ● wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski ● przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski ● rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski ● podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce ● opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski ● opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce ● omawia ważniejsze typy jezior w Polsce ● analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej ● omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki ● omawia niszczącą i budującą działalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy ● wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski ● wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski ● opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze ● wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę ● ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce ● omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce ● wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego ● ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce ● podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego

<ul style="list-style-type: none"> • określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejcowate</i> • wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> • wymienia przyczyny powodzi w Polsce • określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego • wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny • omawia linię brzegową Bałtyku • podaje główne cechy fizyczne Bałtyku • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe</i> • wymienia typy gleb w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i> • wymienia różne rodzaje lasów w Polsce • wymienia formy ochrony przyrody w Polsce • wskazuje parki narodowe na mapie Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią • wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych • omawia wielkość i głębokość Bałtyku • charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata • opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku • opisuje wybrane typy gleb w Polsce • przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski • omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski • omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce • podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu • charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce • wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry • opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry • wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce • określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników • charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku • omawia powstawanie gleby • wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych • omawia funkcje lasów • omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce • ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego 	<p>Bałtyku</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia procesy i czynniki glebotwórcze • opisuje typy lasów w Polsce • opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
--	--	--	--	--

2. Ludność i urbanizacja w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską • wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich • prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej • omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia podział administracyjny Polski • omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy • omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski • analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego
--	--	--	---	--

<p><i>demograficzny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> wymienia przyczyny migracji wewnętrznych odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski wymienia główne skupiska Polonii wymienia mniejszości narodowe w Polsce wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i> odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce określa kierunki napływu imigrantów do Polski wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce podaje przyczyny bezrobocia w Polsce porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną omawia przyczyny migracji do stref 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich
--	--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i> • wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie • wymienia funkcje miast • odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy • wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich • wymienia przyczyny wyludnienia się wsi oddalonych od dużych miast 	podmiejskich	w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy		
---	--------------	--	--	--

3. Rolnictwo i przemysł Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje rolnictwa • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce • wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> • wymienia główne uprawy w Polsce • wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> • wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce • wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich • dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy • wymienia funkcje przemysłu • wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej • wymienia źródła energii • wymienia typy elektrowni 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce • przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce • wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce • przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce • wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce • omawia cechy polskiego przemysłu • wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski • omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim • lokalizuje na mapie Polski elektrownie cieplne, wodne i niekonwencjonalne • opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce • przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce • przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce • omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy • wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce • charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce • porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy • porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy • omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej • analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu • opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce • wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii • analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej • dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny • wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju • analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki • przedstawia perspektywę rozwoju gospodarki morskiej w Polsce • ustala na podstawie dostępnych źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego
---	---	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ● wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce ● wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim ● wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie ● wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego ● podaje przyczyny kwaśnych opadów 	<ul style="list-style-type: none"> ● podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim ● opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w polskich portach morskich ● omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła 	<p>OZE w województwach pomorskim i łódzkim</p> <ul style="list-style-type: none"> ● opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich ● opisuje strukturę połowów ryb w Polsce ● charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska ● wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych 	<p>i Pomorskiem</p> <ul style="list-style-type: none"> ● określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce ● omawia rozwój przemysłu stoczniowego w Polsce ● analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych ● omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego 	
<p>4. Usługi w Polsce</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce ● wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> ● wyróżnia rodzaje transportu w Polsce ● wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze ● wyróżnia rodzaje łączności ● wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> ● wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> ● wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski ● wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> ● wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie ● wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia zróżnicowanie usług w Polsce ● omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce ● omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce ● omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce ● omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce ● omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych ● wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym ● wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego ● omawia czynniki rozwoju turystyki ● wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju ● charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków ● omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski ● podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski ● wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach ● wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych ● przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce ● charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> ● charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski ● wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce ● określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski ● prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego ● określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski ● omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki ● ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki ● analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy ● ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski ● analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie ● określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju ● identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta ● podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej ● ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy ● omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszyły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski

5. Mój region i moja mała ojczyzna

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">● wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i>● wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski● wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony● wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu● wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i>● wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny● przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie● wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">● charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych● rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania● wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych● określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym● rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">● wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie● analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu● prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu● prezentuje główne cechy gospodarki regionu● opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny● omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">● przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu● prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">● projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie● wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego● planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie● projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności● podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej
---	---	---	---	---